

מנחה חדשה

מאת זכריה הבר ע"ה

חג השבועות

וקצרתם את קצירה - ויקרא כג: י - קצירת העומר בט"ז ניסן

מונים שבועות שבעה- בספירת העומר

לקיים ספירה תמימה - ויקרא כג: טו- "שבע שבתות תמימת תהיינה"

על תלמידיו נוגה- בספירת העומר נוהגים מנהגי אבלות
על תלמידיו של ר"ע

מהחל חרמש בקמה - דברים טז: ט - מתחילים לספור מקצירת העומר

בהקריבכם מנחה חדשה - במדבר כח: כו- בשבועות מביאים מנחה מהתבואה
החדשה האסורה עד אז

חג הביכורים

קושרו בגמי ואומר- משנה ביכורים ג: א - מסדר הפרשת הביכורים- קושרים
את פרי הביכורים וקורא אותו ביכורים

קומו ונעלה למשורר- משנה ביכורים ג: ב-ד - מסדר העלאת הביכורים-
מתכנסים בעיר המעמד והממונה היה קורא קומו ונעלה ציון וכשהיו מגיעים
לבית המקדש היו הלויים (הנקראים משוררים) שרים לכבוד הביכורים

ארמי אובד מספר- דברים כו: ה - מסדר מקרא ביכורים שהיה המביא
קורא מ"ארמי אובד אבי וכו' "

יש בו גורן לא אוסר- משנה ביכורים ב: ג- א אחד הדברים שמייחדים תרומה
ומעשר לעומת ביכורים שהם אוסרים את התבואה שעתידה להיות האוכל של
הישראל, לעומת הביכורים שלא אוסר את התבואה באכילה

חג מתן תורה

כאיש אחד בלב- רש"י על שמות יט: ב מדברי המכילתא על המילים "ויחן שם
ישראל " שחנו בהר סיני כאיש אחד בלב אחד

אנא נפשי כתיבת יהב- על הפסוק "אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מבית
עבדים" דורש ר' יוחנן נוטריקון אנא נפשי כתיבת יהבית, כלומר, שה' כתב את
עצמו כביכול בתורה ונתן את עצמו כביכול לעמ"י במתן תורה

עם שני לוחות התייצב- על בסיס שמות לד: א-ז שמש"ר נצטווה לפסול לוחות
שניים אחרי חטא העגל והוא התייצב מול ה' בהר סיני ושם נתגלו לו י"ג
מידות של רחמים כדרך לתיקון ותשובה

לומד בנשף אחר הסב- לפי מדרש שיה"ש רבה, עמ"י ישן מאוחר ולא השכים
למתן תורה ועפ"י זה נוהגים רבים מישראל אחרי סעודת החג ללמוד כל
הלילה תורה לתיקון אותו ה"פאשלה"

וקצרתם את קצירה

מונים שבועות שבעה

לקיים ספירה תמימה

על תלמידיו נוגה

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

קושרו בגמי ואומר

קומו ונעלה למשורר

ארמי אובד מספר

יש בו גורן לא אוסר

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

כאיש אחד בלב

אנא נפשי כתיבת יהב

עם שני לוחות התייצב

לומד בנשף אחר הסב

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

עצרת- חג השבועות נקרא בפי חז"ל עצרת, וכל אלו

קשורים למילה עצרת או לעצם יום טוב

בבקשה מכם בנים- עפ"י המדרש בויקרא רבה המובא ברש"י ויקרא כג: לו ששמיני עצרת נקרא כך בגלל שהקב"ה רצה שעמ"י יישאר איתו לחג מיוחד להם לבד בלי הגויים שהם לא מבית המלוכה שהיו בחגיגה כל חג סוכות

על פירות מעשים- עפ"י משנה ראש השנה א: ב"ב בארבעה פרקים העולם נידון... בעצרת על פירות האילן, כלומר, בשבועות נידונים במעשים שלנו על הפירות.

עם שבעה מול שבעים- עפ"י דברי הרמב"ן ויקרא כג: לו ששבועות הוא כביכול יום השמיני של פסח כמו שמיני של עצרת. כלומר, שבועות כיום השמיני ביחד עם שבעת ימי פסח בהשוואה לימי סוכות בהם קרבים שבעים פרים

מקרא שמחה ולבנים- עפ"י דברי הספרא אמור יב: ד"ו במה אתה מקדשו במאכל במשתה ובכסות נקיה" ובהרחבה של הרמב"ן ויקרא כג: ב שכלול גם "להקבץ בבית הא'להים ביום מועד לקדש היום בפרהסיא בתפלה והלל לא'ל"- לזה רמזתי "מקרא", ושמחה ידועה כמצווה ביו"ט לשמוח בבשר ויין, בבגדים ותכשיטים ועוד כל אחד ומה שמשמח אותו, ולבנים לשם "כסות נקיה".

חג השבועות כחלק משלוש הרגלים שעולים לרגל

ייראה כל זכורך- מופיע בכמה מקומות בין היתר שמות לד: כג כציווי על עלייה לרגל בשלוש הרגלים

שתי מעות מעה- עפ"י משנה חגיגה א: ב מחל' ב"ש וב"ה לגבי המינימום המחוייב בקרבנות העלייה לרגל קרבן אחד מחייב מעה כסף והקרבת השני מחייב שתי מעות ומחל' ביניהם איזה מהקרבנות מחייב מה.

מעוות יתקון שבעה- כמשחק מילים על הפסוק קהלת א: טו "מעוות לא יוכל לתקון" שיש לקרבנות העלייה לרגל תשלומים שבעה ימים לאחר היום הראשון של החג. שבועות הוא מיוחד בכך שיש לו גם תשלומים שבעה (חגיגה יז). ולכן נהגו לא לומר תחנון עד י"ב סיוון.

אסרו חג למיטה- מקור השם ליום שלאחר שלוש הרגלים "אסרו חג" מהפסוק תהלים קיח: כז "א'ל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח" ועל זה מפרש הרד"ק שם שעבותים הכוונה למיטה שהיו קושרים את הקרבן למיטה עד זמן הקרבתו למזבח.

בקשת קירוב זמן הגאולה במהרה בימינו

יהי רצון מלפני

יושב מרום- הבורא

לששון ולשמחה יהיה- עפ"י זכריה ח: יט שאפי' הצומות בזמן הגאולה "יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים"

ונצר משרשיו יפרה- ישעיהו יא: א, כמשל למשיח שיצמח מבית דוד במהרה בימינו!

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

בבקשה מכם בנים

על פירות מעשים

עם שבעה מול שבעים

מקרא שמחה ולבנים

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

ייראה כל זכורך

שתי מעות מעה

מעוות יתקון שבעה

אסרו חג למיטה

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

יהי רצון מלפני

יושב מרום- הבורא

לששון ולשמחה יהיה

ונצר משרשיו יפרה

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

"בשנים האחרונות תוסכלתי מאוד מהעובדה שנוהגים לשיר זמירות שבת לרוב במשך כל השנה אבל כשמגיעים לחגים השולחן או ריק מזמירות או ששרים קטעים קצרים מהתפילה מבלי שירה ופואטיקה שמחוברת לחגים (כל חג וחג לעצמו). לכן חשבתי וכתבתי זמר לכבוד חג השבועות. הזמר הוא גם תקווה שישירו אותו בשבועות הבא עלינו לטובה (ולוואי שמישהו גם היה מחבר לזה לחן ייחודי) וגם בתקווה שיתעורר הציבור וגם יכתוב עוד ובעזרת השם אולי אפילו ייצא זמירון לחגים. הבנתי שבימי הביניים כן חוברו שירים ופיוטים לחגים וכן שמעתי שבחלק מהסידורים זמירונים (בעיקר בקרב יוצאי עדות המזרח) כן מופיעים פיוטים אלו אבל הזמר הזה הוא גם תקווה לציבור הדור שלנו עם דורות קודמים של כתיבה יהודית וגם לגרום לאתעוררותא דלתתא לשיר זמירות בשולחן החג."

- המכתב ששלח זכריה עם הפיוט והפירוש לעלון שבת עולם קטן ב2016.
הפיוט אכן פורסם על ידי עולם קטן (בלי הפירוש)

זכריה פסח הבר ז"ל היה איש אשכולות שעלה לארץ מארה"ב עם משפחתו כשהיה בן 8. הוא חקר צמחים והתמקד בגנטיקה של חיסת הבר במחקר שלו לדוקטורט באוניברסיטת תל אביב. זכריה היה איש ספר וקרא ולמד הכל מהכל, ובמיוחד היה תלמיד חכם ואף כתב פירושים במשך לימודיו בישיבת הר עציון באלון שבות והעביר שיעורי תורה גם לאחר יציאתו לעולם האקדמי. הוא שילב את ידענותו ואת אהבת הארץ בטיולים משפחתיים רבים. זכור על ידי כולם כאיש חכם, חייכני, נמרץ ועוזר לכל.

כאשר נקרא למילואים לאחר המתקפה הקשה של ה 7 באוקטובר התייצב בנכונות לשמירה על המדינה. נפל בקרב בעזה ב' בשבט התשפ"ד. הותיר אחריו אישה, שלושה ילדים, הורים, אחים, משפחה מורחבת וחברים רבים שיוסיפו לזכרו באהבה וגעגועים.